

væsentlig Gavn for Forbrugerne. Dertil maa jeg føje, at det forekommer mig, at selve dette, at Staten skulde inddrage sig paa at overtage en saadan Konjunkturforretning, vilde bringe den ind i Forhold af usikker og ofte meget prekær Art. Jeg skal nøjes med at nævne enkelte Eksempler. Staten maatte være parat til at tumle med de svingende Priser, som ofte have en pludselig og ret stærk Karakter. I Januar i Fjor var Prisen for 100 Pund Sukker paa Londonermarkedet 8 sh. 10 $\frac{1}{2}$ d., og i September var Prisen 18 sh. 10 $\frac{1}{2}$ d. Kan det gaa op saaledes, kan det ogsaa gaa ned, og saa skal Staten, som altid har noget Præg af Kontorstyre — og der tror jeg ikke, at det kan nytte, hvad den ærede Ordfører sagde, at Direktør Gammeltoft gerne vil fortsætte med at dirigere — hurtigst tage Stilling til saadanne Prissvingninger. Det er mig bekendt, at Selskabet modtager Efterretninger fra Verdensmarkedet 3 Gange om Dagen og saaledes 3 Gange om Dagen maa tage Stilling til de Syvingninger, der fremkomme, og belave sig paa at købe eller sælge paa Termin i Henhold til de Efterretninger, de paa denne Maade faa. Og nu kan man gerne sige, som den ærede Ordfører sagde: Direktør Gammeltoft kan dirigere dette. Men jeg vil dog gerne understrege, at man maa huske paa, at man til en vis Grad kan tumle med et Aktieselskabs Aktionærer, der kun møde en Gang om Aaret, idet man kan fortie eller skjule noget for dem, men naar man møder op med et Aktieselskabs Regnskab for den danske Rigsdag, vil jeg nok se den Direktør, der maaske ud fra gode Grunde og paa forstandig Vis har handlet saaledes, at han i Løbet af Aaret har skaffet et Tab paa f. Eks. 1 Mill. Kr., fremkommet ved $\frac{1}{2}$ Øres Tab pr. Pund, blive frikendt af den danske Rigsdag med den Motivering, at hans Grunde ere gode, og hvad der har skadet eet Aar, vil næste Aar bringe Avance paa Grundlag af de samme Tanker. Jeg kan ikke se andet, end at her er et Usikkerhedsmoment, som Staten meget vanskeligt kan tumle med.

Et andet Eksempel paa det samme Usikkerhedsmoment er Forholdet til Roedyrkerne. Det blev oplyst i Dag, og det er rigtigt, at Roedyrkerne kunne vente en Indtægt af omtrent 91 Øre pr. Centner i det kommende Aar. Men den Sum, som er fastsat, efter hvad man kan kalde Kampagnens Priser i Efteraaret, behøver aldeles ikke at modsvare de Priser, som i Aarets Løb komme til at gælde. Maaske

er der nogen Sandsynlighed for det, fordi der har været delvis Misvækst i Udlandet, men nogen Sikkerhed gives ikke. Det er ogsaa et Moment, som Staten vilde komme til at tumle med. Endvidere er der den uhyre Vanskelighed, at medens alle andre Monopolforetagender kunne skaffe sig Raastoffer rundt omkring fra hele Verden, saaledes f. Eks. Spritfabrikkerne, kunne disse Fabrikker kun skaffe deres Raastoffer i en Rayon, som ligger ganske nær op ad Fabrikken. Saa snart man blot fjerner Sukkerroedyrkingen mere end, lad os sige, $\frac{1}{2}$ Mil fra Raffinaderierne, bliver Følgen, at der bliver overordentlig forøgede store Udgifter ved Transporten. Det er altsaa en Fare, som Staten løber ved denne Overtagelse, at den skal staa med den Mulighed for Øje pludselig ikke at kunne faa sit Raastof uden at kontrahere under Vilkaar, som ere overordentlig ugunstige for den. Det maa selvfølgelig den private Forretning tage med, og det maa den forberede, men jeg tror, at det vil være vanskeligt for Staten, som stadig skal tumle med de aarlige Statsregnskaber, at indrette sig paa disse Forhold. Endelig kommer der en Omstændighed, som jeg synes, man maa forudse. Vel have Roedyrkerne endnu ikke trods Antydning af Strejke i Virkeligheden organiseret sig, men nu udløber snart Kontrakterne, og saa kunde man tænke sig, at disse Roedyrkere en skønne Dag virkelig organiserede sig, og derved kunde man maaske komme ind paa den allerstørste Vanskelighed, som hele denne Bedrift frembyder. Atter det skulde Staten tage Hensyn til. Jeg mener derfor, at man kan sige, at selve Forretningens Art er af en saa usikker Karakter, at det altid maa blive meget betænkeligt for Staten at overtage denne Virksomhed.

Men dertil kommer — og det bliver i det væsentlige det sidste Punkt i det, jeg har at sige —, at Øjeblikket synes mig lidet betimeligt til at overtage hele denne Drift. Jeg vil ikke sige, at jeg absolut gaar imod Overtagelsen, men ligesom jeg før nævnede de Momenter, der tale for den, saaledes nævner jeg nu enkelte Momenter, der tale imod, og det forekommer mig da, at vi staa i en Overgangstilstand, hvor man snarere maatte vente, at man vilde forholde sig afventende og se, hvordan hele Sagen vilde udvikle sig, og derfor er det neppe betimeligt i dette Øjeblik at tænke paa en Overtagelse. Jeg gør opmærksom paa, at vi staa overfor en Revision af Toldloven og omtrent samtidig